

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. liepos 17 d. Nr. 21RE3-289 (AG3-213/26-2026)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Klaipėdos apygardos skyriaus komisijos narės Marinos Adomaitės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Duomenys neskelbtini“ skundą atsakovei viešajai įstaigai Inovacijų agentūrai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

uždarnosios akcinės bendrovės „Duomenys neskelbtini“ (toliau – ir pareiškėja arba Bendrovė) atstovas (direktorius) Asmuo X (toliau – pareiškėjos atstovas) 2026 m. birželio 10 d. Komisijai pateiktu skundu „Dėl viešosios įstaigos Inovacijų agentūros sprendimo atmesti projekto įgyvendinimo planą Nr. 02-124-K-0028 panaikinimo“ (toliau – skundas) prašo: panaikinti viešosios įstaigos Inovacijų agentūros (toliau – atsakovė arba Agentūra) sprendimą atmesti pareiškėjos projekto įgyvendinimo planą Nr. 02-124-K-0028 „Duomenys neskelbtini“ AI Factory Agent“ – intelektualios gamybos ir pardavimų optimizavimo platformos DI sprendimo vystymas“ (toliau – PĮP, projektas) (*Komisijos pastaba – minimas sprendimas yra 2026 m. gegužės 27 d. sprendimas Nr. R4-1631-(16.2.47 MR)-2026 „Pranešimas apie projekto įgyvendinimo plano Nr. 02-124-K-0028 atmetimą“*; toliau – Sprendimas); įpareigoti Agentūrą iš naujo atlikti pareiškėjos PĮP tinkamumo finansuoti vertinimą; įpareigoti Agentūrą pakartotinio vertinimo metu nebetaikyti Apraše nenumatyto reikalavimo kurti naujus fundamentinius dirbtinio intelekto (toliau – DI) modelius, naujas LLM architektūras ar naujus technologinius DI principus bei įpareigoti Agentūrą pakartotinio vertinimo metu įvertinti pareiškėjos pateiktą informaciją apie *fine-tuning*, *RAG*, *custom ML* modelius, *NLP* funkcijas, periodinių modelių perapmokymą, naudotojų grįžtamąjį ryšį, kiekybines modelių metrikas ir produkto komercializavimą rinkoje.

Pareiškėjos atstovas skunde nurodo, kad Agentūra Sprendime, kuriuo atmetė PĮP, nurodė, kad PĮP neatitinka Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių (reikia suprasti – Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“; toliau – PAFT) 47.1 papunkčio, PAFT 2 priedo 2.2 papunkčio ir Aprašo (**reikia suprasti** – 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-05 „Skatinti įmones skaitmenizuotis“ veiklos „Skatinti labai mažas, mažas ir vidutines įmones vystyti dirbtinio intelekto sprendimus (Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas)“ projektų finansavimo sąlygų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2025 m. lapkričio 20 d įsakymu Nr. 4-517 „Dėl ekonomikos ir inovacijų ministro 2022 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 4-877 „Dėl 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir

konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-05 „Skatinti įmones skaitmenizuoti“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“; toliau – Aprašas) 4.2.1, 5.1.1 bei 5.1.13 papunkčių. Pareiškėja su tokiu vertinimu nesutinka ir teigia, kad Sprendimas yra nepagrįstas, priimtas netinkamai aiškinant Aprašo nuostatas, susiaurinant DI produkto vystymo sąvoką ir ignoruojant pateiktą informaciją apie modelių mokymą, adaptavimą bei veikimą.

Nurodo, kad PIP numatyta sukurti rinkai skirtą B2B/SaaS tipo DI produktą pramonės ir projektinės gamybos mažoms ir vidutinėms įmonėms (toliau – MVI), apimančią semantinę analizę, informacijos išgavimą, užsakymų klasifikavimą, terminų ir rizikos prognozavimą, dokumentų generavimą, scenarijų modeliavimą bei sprendimų rekomendacijų teikimą. Nurodytame sprendime numatyta taikyti fine-tuning, modelių adaptavimą, periodinį perapmokymą, RAG architektūrą, custom ML modelius, NLP funkcijas, optimizavimo algoritmus, inference optimization, expert-in-the-loop metodiką bei modelių kokybės vertinimą metrikomis (MAE, RMSE, F1 ir kt.).

Pasak pareiškėjos atstovo, Agentūra padarė išvadą, kad projektas iš esmės apsiriboja egzistuojančių technologijų naudojimu ir integracija, todėl nelaikytinas DI produkto vystymu. Pareiškėjos atstovas šią išvadą ginčija, pabrėždamas, kad šiuolaikinė DI produktų kūrimo praktika grindžiama egzistuojančių modelių pritaikymu konkrečiam domeniui – jų papildomu mokymu, derinimu, optimizavimu ir integravimu su specializuotais duomenimis bei verslo logika. Aprašas nedraudžia naudoti bazinių modelių ir nenustato pareigos kurti DI modelius „nuo nulio“. Todėl Agentūros pozicija, kad egzistuojančių LLM naudojimas savaime eliminuoja projektą iš remiamos veiklos, yra nepagrįsta. Projekte LLM yra tik viena iš sudėtinių dalių, o galutinis rezultatas – integruota, savarankiškai veikianti DI sistema.

Skunde taip pat laikomasi pozicijos, kad Agentūra nepagrįstai RAG architektūrą interpretavo kaip paprastą duomenų sluoksnį. Pareiškėjos atstovas pažymi, kad RAG apima sudėtingus procesus – semantinę paiešką, vektorinių indeksų sudarymą, dokumentų fragmentavimą, embedding modelių taikymą, konteksto parinkimą ir inferencijos valdymą. Šie elementai tiesiogiai daro įtaką DI sistemos generuojamų išvedinių kokybei, todėl RAG architektūros kūrimas ir pritaikymas yra neatsiejama DI produkto vystymo dalis.

Pareiškėja laiko, kad Agentūros Sprendime nepagrįstai teigiama, kad regresijos, klasifikavimo ir laiko eilučių modeliai nelaikytini DI vystymu, nes tai yra brandūs metodai. Pareiškėjos atstovas pažymi, kad teisės aktai nereikalauja kurti naujų mokslinių metodų – DI produkto vystymas apima esamų metodų kūrimą, mokymą, validavimą ir pritaikymą konkrečioms praktinėms užduotims. Projekte šie modeliai naudojami konkrečioms funkcijoms – terminų ir resursų prognozavimui, apkrovų vertinimui, vėlavimo rizikos nustatymui ir sprendimų rekomendavimui – todėl sudaro esminę DI produkto dalį.

Pareiškėjos atstovo įsitikinimu, Agentūra taip pat faktiškai pritaikė papildomą kriterijų, kad projektas turėtų apimti naujų DI metodų, technologinių principų ar modelių kūrimą. Atstovo teigimu, toks reikalavimas nėra nustatytas nei Aprašo 4.2.1, nei 5.1.1 papunkčiuose, nei PAFT 2 priedo 2.2 papunktyje. Priešingai – Aprašas aiškiai nurodo, kad remiama veikla yra DI produktų ir sprendimų vystymas bei veikiančios bandomosios versijos sukūrimas, o moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra nėra vykdomi.

Skunde tvirtinama, kad pareiškėjos projektas atitinka Aprašo 4.2.1 papunktyje apibrėžtą DI produkto sąvoką, nes produktas skirtas galutiniams vartotojams rinkoje (MVI); nėra skirtas tik pačiai pareiškėjai; pagrindinis produkto elementas yra DI sistemos; sistema generuoja DI akte įvardytus išvedinius – prognozes, rekomendacijas, turinį ir sprendimus.

Taip pat teigiama, kad projektas atitinka ir Aprašo 5.1.1 papunktyje numatytą remiamą veiklą, nes numato sukurti veikiančią bandomąją DI produkto versiją (MVP), o infrastruktūra (pvz., HPC) naudojama tik kaip priemonė šiam tikslui pasiekti.

Pareiškėjos atstovas Agentūros Sprendimą laiko nepagrįstu ir dėl to, kad jis grindžiamas prielaidomis, o ne objektyviai nustatytais faktais. Sprendime vartojamos formuluotės, tokios kaip „galima pagrįstai daryti prielaidą“, rodo, jog nebuvo atliktas pakankamas faktinis vertinimas. Agentūra neprašė papildomų techninių paaiškinimų ar duomenų, nors pati konstatavo jų

nepakankamumą. Be to, Sprendime yra vidinių prieštaravimų – pripažįstama, kad modeliai bus mokomi, adaptuojami ir vertinami, tačiau daroma priešinga išvada, kad mokymosi mechanizmų nėra.

Skunde pažymima, kad atsakovė taip pat nepakankamai įvertino projekto pobūdį – nors pareiškėja aiškiai nurodė, kad produktas bus komercializuojamas kaip B2B / SaaS sprendimas, skirtas kitoms MVĮ, Agentūra vertinimą nukreipė į naujų DI metodų kūrimo aspektą, kuris nėra nustatytas kaip vertinimo kriterijus.

Be to, Agentūra nutraukė kitų projekto tinkamumo finansuoti kriterijų vertinimą, todėl Sprendimas atmesti PĮP buvo grindžiamas vienu ginčytinu teisiniu vertinimu. Tai reiškia, kad panaikinus šią išvadą, projektas turėtų būti vertinamas iš naujo dėl visų kriterijų.

Apibendrinamas pareiškėjos atstovas teigia, kad Agentūros Sprendimas laikytinas neteisėtu ir nepagrįstu, nes Agentūra neteisingai aiškino Aprašo 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčius; projektui taikytas Apraše nenumatytas kriterijus dėl naujų DI metodų kūrimo; neįvertinta projekto, kaip rinkai skirto DI produkto, esmė; ignoruota reikšminga informacija apie modelių mokymą, adaptavimą ir custom ML modelių kūrimą. Taip pat teigiama, kad Sprendimas atmesti PĮP grindžiamas prielaidomis ir prieštariniais motyvais. Be kita ko, buvo nepagrįstai nutrauktas kitų projekto kriterijų vertinimas.

Pareiškėjos atstovas laikosi pozicijos, kad projektas atitinka PAFT 47.1 papunktį, PAFT 2 priedo 2.2 papunktį bei Aprašo 4.2.1, 5.1.1 ir 5.1.13 papunkčius, todėl yra pagrindas panaikinti Agentūros Sprendimą ir įpareigoti atsakovę iš naujo atlikti PĮP vertinimą.

Atsakovė atsiliepiu nesutinka su pareiškėjos skundu ir prašo atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodo, kad 2026 m. vasario 11 d. per INVESTIS duomenų mainų svetainę (toliau – DMS) pareiškėja pateikė projekto PĮP dėl finansavimo (PĮP suteiktas unikalus numeris Nr. 02-124-K-0028).

Agentūra 2026 m. vasario 26 d. per DMS išsiuntė informacinį pranešimą (pranešimo Nr. INV-229931) „Pranešimas dėl „Dirbtinio intelekto sprendimų vystymas“ kvietimo projektų įgyvendinimo planų vertinimo eigos“, kuriame išdėstė „Dirbtinio intelekto sprendimų vystymas“ kvietimo Nr. 02-124-K pateiktą PĮP vertinimo tvarką.

2026 m. kovo 17 d. Agentūra per DMS pareiškėjai išsiuntė raštą „Dėl vertinimui reikalingos papildomos informacijos“, kuriame informavo, kad pradėjus ekspertinį vertinimą nustatyta, jog kartu su PĮP pateiktuose dokumentuose kai kuriais atvejais informacija yra pateikta bendro pobūdžio arba nėra pakankamai išsami. Taip pat nurodė, kad siekiant užtikrinti vienodą, išsamų ir objektyvų visų PĮP vertinimą, visiems pareiškėjams pateikti vienodi klausimai ir paprašė pateikti ar detalizuoti nurodytą informaciją. 2026 m. kovo 23 d. pareiškėja pateikė atsakymus į Agentūros paklausimą (toliau – pareiškėjos atsakymai).

Agentūra 2026 m. balandžio 8 d. per DMS pareiškėjai išsiuntė pranešimą (pranešimo Nr. INV-254419), kuriame informavo, kad siekiant efektyvaus kvietimo „Dirbtinio intelekto sprendimų vystymas“ projektų įgyvendinimo planų vertinimo, priimtas sprendimas visų PĮP naudos ir kokybės vertinimą bei tinkamumo finansuoti vertinimą atlikti vienu metu.

Agentūra, išnagrinėjusi 2026 m. vasario 11 d. pateiktą PĮP su priedais ir 2026 m. kovo 23 d. pateiktą papildomą informaciją, nustatė, kad projekte neplanuojami kurti didieji kalbos modeliai (GPT tipo, LLaMA, Mistral ir pan.) – jie yra pasirenkami ir pritaikomi. Atitinkamai, pagrindinis „intelektinis“ komponentas išlieka priklausomas nuo išorinių ar jau egzistuojančių modelių. Nors projekte akcentuojamas derinimas (fine-tuning), dideli duomenų kiekiai (≥ 1 TB) ir HPC infrastruktūra, tačiau nepateikiama konkrečių įrodymų apie realų, reikšmingą modelių svorių keitimą ar naujų modelių kūrimą. Atsižvelgdama į šį vertinimą, Agentūra priėmė sprendimą atmesti PĮP kaip neatitinkantį nustatytų reikalavimų ir 2026 m. gegužės 27 d. DMS pranešimu pareiškėjai išsiuntė skundžiamą Sprendimą, kuriame nurodė, kad pateiktas PĮP neatitiko PAFT 47.1 papunktyje, PAFT 2 priedo 2.2 papunktyje ir Aprašo 5.1.13, 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčiuose nustatytų reikalavimų projektams.

Atsakovė nurodo, kad Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 1K 237 „Dėl funkcijų paskirstymo įgyvendinant 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą“ patvirtinto 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos

administruojančiųjų institucijų ir tarpinės institucijos funkcijų sąrašo 5.2 papunktis nustato Agentūros funkcijas: organizuoti projektų atranką, priimti sprendimus dėl PĮP, sudaryti sutartis ir konsultuoti pareiškėjus bei paaiškina, kad projektų įgyvendinimo planų vertinimas vykdomas pagal PAFT, PFSA ir vidaus teisės aktus.

Pagal PAFT 47.1 papunktį kiekvienas projektas turi atitikti bendruosius atrankos kriterijus (PAFT 2 priedas).

Aprašo 5.1.13 papunktis nustato pareigą atitikti bendruosius kriterijus ir vertinimo metodiką. Pagal PAFT 2 priedo 2.2 papunktį projektas turi atitikti bent vieną Apraše nurodytą veiklą. Aprašo 4.2.1 papunktis apibrėžia DI produktą kaip rinkai skirtą sprendimą, kuriame naudojamos DI sistemos ir kuris nėra skirtas tik konkrečiam subjektui. Pagal Aprašo 5.1.1 papunktį remiama veikla yra DI produktų vystymas (MVP sukūrimas ir pateikimas į rinką).

Taikomas ir 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828 (toliau – DI aktas). Atsižvelgiant į tai, Apraše vartojama DI produkto ir (arba) sprendimo sąvoka aiškinama sistemiškai, vadovaujantis tiek Aprašo nuostatomis, tiek DI akte pateikiamu DI sistemos apibrėžimu. DI akto 3 straipsnio 1 dalis apibrėžia DI sistemą kaip sistemą, kuri analizuoja įvedinius ir generuoja išvedinius (prognozes, rekomendacijas ir kt.). DI produkto buvimas konstatuojamas tik jei sprendimas atitinka DI sistemos požymius. DI akto 12 konstatuojamoji dalis skiria DI sistemas nuo paprastos programinės įrangos: DI siejamas su mokymusi ir inferencija, o integravimas ir konfigūravimas laikomi įprasta IT praktika.

Anot atsakovės, veiklos, apsiribojančios technologijų integravimu ar diegimu, nelaikomos DI vystymu, o pagal PAFT 70 punktą, projektas atmetamas, jei neatitinka bent vieno reikalavimo.

Atsakovė pažymi, kad pareiškėjos pateikto PĮP vertinimas buvo atliktas laikantis visų galiojančių teisės aktų reikalavimų ir nustatytų procedūrų. Vertinimo procese Agentūra vadovavosi PAFT, PFSA (*reikia suprasti - Projektų finansavimo sąlygų aprašu (2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo taisyklių 2 priedu*) bei kitais vidaus teisės aktais, detalizuojančiais projektų vertinimo eigą, kriterijus ir sprendimų priėmimo procedūras. Atlikus išsamų pareiškėjos pateiktos informacijos vertinimą, nustatyta, kad projektas neatitinka kelių esminių reikalavimų, įtvirtintų: PAFT 47.1 papunktyje, kuris nustato pareigą projektams atitikti bendruosius atrankos kriterijus; PAFT 2 priedo 2.2 papunktyje, kuriame reikalaujama, kad projekto tikslai ir veiklos atitiktų bent vieną Apraše nurodytą veiklą; Aprašo 5.1.13 papunktyje, nustatančiame pareigą projektams atitikti bendruosius atrankos kriterijus; Aprašo 4.2.1 papunktyje, kuriame apibrėžiama DI produkto samprata; Aprašo 5.1.1 papunktyje, kuris apibrėžia remiamos veiklos turinį.

Vertinimo metu Agentūra nustatė, kad pateiktas projektas neatitinka PAFT 47.1 papunktyje įtvirtinto bendrųjų atrankos kriterijų reikalavimo, PAFT 2 priedo 2.2 papunkčio, taip pat Aprašo 5.1.13, 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčiuose nustatytų reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, bei vadovaujantis PAFT 70 punktu, buvo priimtas sprendimas atmesti PĮP. Atsakovės vertinimu, šis sprendimas yra pagrįstas, tinkamai motyvuotas ir priimtas išsamiai įvertinus visą pareiškėjos pateiktą informaciją.

Atsižvelgdama į nustatytus neatitikimus, atsakovė, vadovaudamasi PAFT 70 punktu, priėmė sprendimą atmesti pareiškėjos PĮP, nes šis neatitiko bent vieno iš privalomų kriterijų. Atsakovė pažymi, kad vertinimo metu buvo analizuota visa pateikta informacija, įskaitant pareiškėjos atsakymus į paklausimus, todėl Sprendimas priimtas motyvuotai.

Pareiškėja skunde nurodo, kad Agentūra nepagrįstai interpretavo Aprašo 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčius, faktiškai nustatydama papildomą reikalavimą, jog projektas būtų laikomas tinkamu tik tuo atveju, jei jo metu būtų kuriami nauji DI metodai, architektūros ar technologiniai principai. Atsakydama į šį argumentą, atsakovė pažymi, kad vertinimo metu nebuvo taikomi jokie papildomi ar Apraše nenumatyti kriterijai. Pasak atsakovės, vertinimas buvo grindžiamas tik tuo, ar projekto veiklos atitinka Apraše apibrėžtą remiamą veiklą – DI produktų vystymą. Iš pareiškėjos pateiktų

dokumentų ir paaiškinimų nustatyta, kad projekte numatomos veiklos daugiausia susijusios su jau egzistuojančių technologinių sprendimų taikymu, įskaitant: didžiųjų kalbos modelių naudojimą, RAG architektūros taikymą, semantinės paieškos metodus, optimizavimo algoritmus, įvairių komponentų integraciją į vieningą sistemą. Atsakovė pažymi, kad nors tokios veiklos ir gali būti technologiškai sudėtingos bei sukurti praktinę vertę, pateikta informacija neatskleidžia, kad projekto metu būtų vykdomas šių technologijų esminis tobulinimas ar naujų sprendimų kūrimas. Vertinime konstatuota, kad veiklos apsiriboja egzistuojančių sprendimų pasirinkimu, integravimu ir pritaikymu konkrečiam naudojimui atvejui.

Į pareiškėjos teiginius, kad projektas atitinka Aprašo 4.2.1 papunktyje nustatytą DI produkto apibrėžtį, nes planuojamas produktas yra skirtas galutiniams vartotojams rinkoje, neapsiriboja vien konkrečiu juridiniu asmeniu, bus komercializuojamas B2B/SaaS modeliu, naudoja DI sistemas generuoti įvairaus pobūdžio išvedinius, atsakovė atsako, vertinimo metu į šias aplinkybes buvo atsižvelgta, tačiau jos vertinamos kaip produkto funkcinės savybės. Anot atsakovės, šių savybių buvimas savaime nepaneigia būtinybės įvertinti, ar projektas atitinka Aprašo 5.1.1 papunktyje nustatytą remiamos veiklos turinį. Vertinimo procese buvo analizuota ne tik tai, ar sistemą galima laikyti DI produktu, bet ir tai, ar projekto veiklos yra nukreiptos į DI technologijų vystymą. Iš pateiktos medžiagos nenustatyta, kad projekto metu būtų kuriami ar iš esmės tobulinami DI modeliai, jų veikimo principai ar technologiniai sprendimai, todėl padaryta išvada dėl neatitikties šiam reikalavimui.

Atsakydama į pareiškėjos teiginius, kad projektas atitinka minimalaus gyvybingo produkto reikalavimą, nes numatoma sukurti veikiančią sistemą, kuri gebės apdoroti įvestis ir generuoti DI išvedinius, Agentūra pažymi, kad vertinant atitiktį Aprašo 5.1.1 papunkčiui svarbu ne tik galutinio produkto veikimas ar jo funkcijų buvimas, bet ir projekto metu vykdomų veiklų pobūdis. Vertinimo metu nustatyta, kad aprašytos veiklos orientuotos į egzistuojančių technologinių komponentų sujungimą ir pritaikymą, o ne į pačių DI technologijų kūrimą ar jų esminį tobulinimą. Todėl vien aplinkybė, kad planuojama sukurti funkcionuojančią sistemą, nebuvo laikyta pakankamu pagrindu konstatuoti, kad vykdomas DI vystymas.

Į pareiškėjos teiginius, kad projekte numatyti modelių mokymo, adaptavimo ir periodinio perapmokymo procesai, atsakovė atsako, jog jos vertinimu, šios veiklos yra būdingos daugeliui DI sprendimų diegimo projektų ir laikytinos įprasta praktika, skirta užtikrinti modelių pritaikymą konkrečiam naudojimui atvejui. Vertinimo metu nebuvo pateikta pakankamai informacijos, leidžiančios nustatyti, kad šie procesai lemia esminius technologinius pokyčius, tokius kaip modelių architektūros keitimas, naujų mokymosi strategijų kūrimas ir inferencijos mechanizmų transformavimas. Todėl modelių mokymo ar adaptavimo procesų egzistavimas nebuvo laikytas pakankamu pagrindu pripažinti projekto veiklą kaip DI vystymą Aprašo prasme.

Vertindama pareiškėjos argumentus dėl fine-tuning taikymo, atsakovė pažymi, kad tai yra plačiai naudojamas modelių pritaikymo metodas, leidžiantis pagerinti modelių veikimą konkrečiame kontekste. Tačiau vertinimui pateiktoje medžiagoje nebuvo pagrįsta, kad numatomas fine-tuning būtų susijęs su esminiais technologiniais pokyčiais, tokiais kaip: modelio architektūros transformavimas, naujų mokymosi metodų kūrimas ar fundamentalių veikimo principų keitimas. Dėl šios priežasties fine-tuning buvo vertinamas kaip standartinė adaptavimo priemonė, o ne kaip savarankiška DI vystymo veikla.

Analizuodama pareiškėjos argumentus dėl RAG architektūros, atsakovė pažymi, kad ši technologija yra plačiai naudojama praktikoje ir skirta pagerinti generatyvinių modelių rezultatus pasitelkiant išorinius duomenų šaltinius. Nors RAG realizavimas gali apimti įvairius komponentus (semantinę paiešką, vektorinius indeksus, konteksto atranką ir kt.), vertinimo metu nustatyta, kad šių komponentų naudojimas nekeičia bazinių modelio veikimo principų ar architektūros. Todėl RAG architektūros taikymas buvo vertinamas kaip egzistuojančios technologijos taikymas konkrečiam sprendimui, o ne kaip naujų DI technologinių sprendimų kūrimas.

Dėl projekte numatytų custom ML modelių atsakovė pažymi, kad pareiškėja nurodo jų naudojimą tokioms funkcijoms kaip prognozavimas, klasifikacija ar planavimas. Vertinimo metu

nustatyta, kad šios funkcijos grindžiamos standartiniais mašininio mokymosi metodais (regresija, klasifikacija, laiko eilučių analizė), kurie yra plačiai taikomi praktikoje. Pareiškėjos pateikta informacija neleidžia konstatuoti, kad šie metodai projekte būtų modifikuojami ar tobulinami tokiu būdu, kuris reikšmingai keistų jų veikimo principus. Todėl jų taikymas buvo vertinamas kaip egzistuojančių technologijų naudojimas, o ne jų vystymas.

Atsakovė pažymi, kad projekto vertinimas buvo atliktas pasitelkiant ekspertinį vertinimą. Ekspertas analizavo visą pareiškėjos pateiktą medžiagą, įskaitant papildomus paaiškinimus ir atsakymus į pateiktus klausimus. Siekiant užtikrinti lygiateisiškumą, visiems pareiškėjams buvo taikomi vienodi vertinimo kriterijai, užduodami identiški patikslinantys klausimai ir analizuojami tie patys aspektai. Atsakovė nurodo, kad pareiškėja nepateikė naujų faktinių duomenų ar argumentų, kurie paneigtų ekspertinio vertinimo metu padarytas išvadas.

Atsakovės vertinimu, skundžiamas Sprendimas atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus, taip pat 3 straipsnio 1 dalies 5 punkte įtvirtintą išsamumo principą. Sprendime nurodyti pagrindiniai faktai, pateikti argumentai, išdėstytas teisinis pagrindas, o motyvai pateikti aiškiai ir pakankamai detalai. Taip pat pažymima, kad sprendimas atitinka Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, pagal kurią administraciniai sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs ir leidžiantys suinteresuotam asmeniui suprasti jų priėmimo priežastis.

Pareiškėjos atstovas, susipažinęs su atsiliepimu, pateikė Komisijai rašytinius paaiškinimus.

Atstovas nesutinka su atsakovės vertinimu, jog projektas nelaikytinas DI sprendimo vystymu. Pareiškėjos atstovas teigia, kad toks vertinimas neatitinka Aprašo nuostatų. Pažymima, kad Aprašas nereikalauja kurti fundamentinių DI modelių ar naujų mokslinių metodų, o nustato reikalavimą kurti galutiniams vartotojams skirtą DI produktą, kuriame pagrindinis elementas yra DI sistema. Taip pat nurodoma, kad Aprašo 4.2.1 punktas apibrėžia DI produktą kaip rinkai skirtą sprendimą, o 5.1.1 punktas numato bandomosios DI produkto versijos sukūrimą ir pateikimą rinkai, nurodant, kad MTEP veikla šioje priemonėje nevykdoma.

Pareiškėjos atstovas pažymi, kad atsakovė atsiliepimo 1.1-1.5 punktuose pateikia faktines aplinkybes, tačiau 1.6 punkte, vietoje faktinės informacijos, pateikiama vertinamoji išvada, kurioje teigiama, kad pagrindinis projekto „intelektinis“ komponentas remiasi egzistuojančiais modeliais, o įrodymų apie reikšmingą modelių svarių keitimą nepateikta. Pareiškėjos atstovas nurodo, kad pareiškėjos atsakymuose buvo pateikta informacija apie kompleksinį DI metodų naudojimą: fine-tuning, RAG, custom ML modelius, NLP, optimizavimo algoritmus, skaitmeninio dvynio logiką, inference optimization, expert-in-the-loop metodiką. Be to, pažymima, kad DI sistemos sudaro pagrindinę produkto dalį, o kuriamas sprendimas nėra tik API sąsaja.

Paaiškinimuose pareiškėjos atstovas taip pat nurodo, kad Agentūra cituoja Aprašo 4.2.1 ir 5.1.1 punktus, tačiau jų taikymas laikomas neteisingu. Pažymi, kad 5.1.1 punktas numato DI produktų vystymą, įskaitant bandomosios versijos sukūrimą ir pateikimą rinkai, kartu aiškiai nurodant, kad MTEP veikla nevykdoma. Pateikiamas DI akto aiškinimas: DI sistema apibrėžiama kaip sistema, kuri generuoja išvedinius (prognozes, rekomendacijas, turinį ar sprendimus); pareiškėjos projektas aprašomas kaip generuojantis tokius išvedinius iš įvairių duomenų šaltinių. Taip pat aptariama Agentūros nuoroda į DI akto 12 konstatuojamąją dalį, kur skiriamos DI sistemos nuo paprastesnių programavimo metodų. Pareiškėja nurodo, kad jos projekte naudojami: ML modeliai, NLP metodai, modelių mokymas ir perapmokymas, inferencijos procesai, metrikomis grįstas vertinimas, realaus laiko prognozavimas.

Atkreipiamas dėmesys, jog atsakovė remiasi PAFT 70 punktu, leidžiančiu atmesti paraišką, jei ji neatitinka Aprašo reikalavimų. Pareiškėjos atstovas akcentuoja, kad ginčo esmė yra ne pati taisyklė, o tai, ar neatitiktis buvo nustatyta pagrįstai. Teigia, kad atsižvelgiant į tai, kad neatitiktis grindžiama neteisingu Aprašo aiškinimu, Sprendimas atmesti paraišką laikomas nepagrįstas.

Kritikuodamas atsakovės teiginį, kad projekte vykdoma tik egzistuojančių technologijų integracija ir padarytą išvadą, kad tai nėra DI vystymas, pareiškėjos atstovas pabrėžia, kad Apraše

nėra reikalavimo kurti naujus DI metodus ar technologinius principus. Priešingai, nurodoma, kad DI produkto vystymas gali apimti: modelių adaptavimą, jų mokymą, sistemų integravimą su domeniniais duomenimis. Pažymi, kad pareiškėjos projekte numatytas LLM fine-tuning, RAG, custom ML modeliai, NLP sprendimai, optimizavimo algoritmai, skaitmeninis dvynys.

Pasak pareiškėjos, atsakovė pripažįsta, kad produktas orientuotas į išorės naudotojus, kuriamas kaip B2B/SaaS sprendimas, naudoja DI sistemas išvediniams generuoti. Tačiau teigiama, kad tai savaime neįrodo DI produkto vystymo. Pareiškėja nurodo, jog pagal Aprašo 4.2.1 ir 5.1.1 punktus vertinant kartu, projektas atitinka DI produkto kriterijus, kadangi jis skirtas rinkai, naudoja DI, kuriama bandomoji versija, planuojama komercializacija.

Pareiškėjos atstovas nurodo, kad atsakovė teigia, jog svarbiausia yra technologinių veiklų pobūdis, o ne galutinio produkto funkcionalumas. Pareiškėjos atstovas pabrėžia, kad Apraše akcentuojamas DI produkto ir jo pateikimo rinkai aspektas. Aprašoma, kad pareiškėjos produktas generuoja prognozes, rekomendacijas, klasifikacijas, tekstinį turinį, sprendimų scenarijus. Taip pat pateikiami projekto masto rodikliai: ≥ 1 TB duomenų, $\geq 1\,000\,000$ įrašų, $\geq 200\,000$ dokumentų, modelių mokymas ir optimizavimas.

Pareiškėjos atstovas nesutinka su atsakovės teiginiu, kad modelių mokymas ar perapmokymas savaime nepatvirtina DI vystymo, jei nesukuriamas esminis technologinis indėlis. Paaškinimuose aprašoma, kad ML esmė yra modelių mokymas iš duomenų, taip pat kad projekte numatyti mokymo ciklai, validacija, modelių tobulinimas. Taip pat pažymima, kad fine-tuning ir custom ML modeliai reiškia parametrų keitimą ir modelių kūrimą iš duomenų.

Nesutikdamas su atsakovės fine-tuning apibūdinimu kaip „konteksto apribojimu“, paaškinama, kad konteksto apribojimas būdingas RAG arba prompt metodams, fine-tuning reiškia papildomą modelio mokymą keičiant parametrus ar sluoksnius. Nurodoma, kad projekte LLM pritaikomi domenai, modeliai papildomai mokomi ir kuriami custom ML modeliai.

Nesutinkama su Agentūros teigimu, kad RAG nepagerina pamatinio modelio. Paaškinimuose išdėstoma, kad Aprašas nereikalauja gerinti pamatinio modelio, RAG laikomas DI sistemos inferencijos architektūros dalimi. Aprašomi RAG komponentai.

Taip pat paaškinimuose, nesutinkant su atsakovės teiginiais, kad regresijos, klasifikavimo ir laiko eilučių modeliai yra standartiniai, pažymima, kad metodų standartizacija nepaneigia jų DI pobūdžio, Aprašas nereikalauja naudoti naujų metodų. Aprašomos modelių taikymo sritys: terminų prognozavimas, resursų poreikis, apkrovos vertinimas, rizikos klasifikavimas, prioritetų nustatymas.

Dėl atsakovės teiginio, kad vertinimas buvo atliktas ekspertų, o pateikti atsakymai nepaneigė jų išvadų, pareiškėjos atstovas pažymi, kad ekspertinė nuomonė negali viršyti teisės aktų reikalavimų, ir kad vertinime naudota MTEP logika, nors Apraše nurodyta, kad MTEP nevykdoma.

Dėl vienodų kriterijų taikymo visiems pareiškėjams, pareiškėjos atstovas atsako, kad vienodi kriterijai nebūtinai yra teisėti ir kad ginčas susijęs su pačių kriterijų pagrįstumu.

Pareiškėja nesutinka su tuo, kad Sprendimas yra motyvuotas ir pagrįstas. Išvardijami aspektai, kurie, pareiškėjos teigimu, nebuvo tinkamai įvertinti, t. y.: papildomų kriterijų taikymas, technologijų interpretavimas, fine-tuning ir RAG supainiojimas, ML modelių vertinimas, MTEP reikalavimo nebuvimas Apraše.

Pareiškėja prašo Komisijos atmesti Agentūros atsiliepime nurodytus argumentus kaip nepagrįstus; tenkinti pareiškėjos skundą; panaikinti Sprendimą; įpareigoti Agentūrą iš naujo atlikti pareiškėjos PIP tinkamumo finansuoti vertinimą; įpareigoti Agentūrą pakartotinio vertinimo metu nebetaikyti Apraše nenumatyto reikalavimo kurti naujus fundamentinius DI modelius, naujas LLM architektūras ar įrodyti reikšmingą pamatinių modelių svorių keitimą ir įpareigoti Agentūrą įvertinti projektą pagal „<...> tikrąjį Aprašo 4.2.1 ir 5.1.1 turinį – kaip rinkai skirtą DI produkto bandomosios versijos vystymo projektą“.

Skundas atmestinas.

Ginčas šioje administracinėje byloje kilo dėl atsakovės Sprendimo, kuriuo atmestas pareiškėjos PIP, teisėtumo.

Iš į bylą pateiktų rašytinių įrodymų nustatyta, kad 2026 m. vasario 11 d. per DMS pareiškėja pateikė projekto PĮP dėl finansavimo.

Agentūra 2026 m. vasario 26 d. per DMS išsiuntė informacinį pranešimą Nr. INV-229931 „Pranešimas dėl „Dirbtinio intelekto sprendimų vystymas“ kvietimo projektų įgyvendinimo planų vertinimo eigos“, kuriame išdėstė „Dirbtinio intelekto sprendimų vystymas“ kvietimo Nr. 02-124-K pateiktų PĮP vertinimo tvarką.

2026 m. kovo 17 d. Agentūra per DMS išsiuntė raštą „Dėl vertinimui reikalingos papildomos informacijos“, kuriuo paprašė pateikti ar detalizuoti nurodytą informaciją. 2026 m. kovo 23 d. pareiškėja pateikė atsakymus.

Agentūra 2026 m. balandžio 8 d. per DMS išsiuntė pranešimą (pranešimo Nr. INV-254419), kuriame informavo, kad siekiant efektyvaus kvietimo „Dirbtinio intelekto sprendimų vystymas“ projektų įgyvendinimo planų vertinimo, priimtas sprendimas visų PĮP naudos ir kokybės vertinimą bei tinkamumo finansuoti vertinimą atlikti vienu metu.

Agentūra priėmė sprendimą atmesti PĮP kaip neatitinkantį nustatytų reikalavimų ir skundžiamame Sprendime nurodė, kad pateiktas PĮP neatitiko PAFT 47.1 papunktyje, PAFT 2 priedo 2.2 papunktyje ir Aprašo 5.1.13, 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčiuose nustatytų reikalavimų projektams, taip pat nustatė, kad projekte neplanuojami kurti didieji kalbos modeliai (GPT tipo, LLaMA, Mistral ir pan.) – jie yra pasirenkami ir pritaikomi. Pagrindinis „intelektinis“ komponentas išlieka priklausomas nuo išorinių ar jau egzistuojančių modelių. Nors projekte akcentuojamas derinimas (fine-tuning), dideli duomenų kiekiai (≥ 1 TB) ir HPC infrastruktūra, tačiau nepateikiama konkrečių įrodymų apie realų, reikšmingą modelių svorių keitimą ar naujų modelių kūrimą.

Pareiškėja, nesutikdama su Sprendime pateiktais motyvais, pateikė skundą Komisijai.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja PAFT, Aprašas, DI aktas, VAĮ. Pagal šį teisinį reguliavimą sprendina, ar atsakovė, atmesdama PĮP, priėmė teisėtą ir pagrįstą Sprendimą.

PAFT reglamentuojama iš 2021–2027 metų Europos Sąjungos (toliau – ES) fondų lėšų ir (ar) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų, ir (ar) iš dalies iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, kuriomis prisidedama prie ES lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimo, finansuojamų pavienių ir jungtinių projektų (toliau kartu – projektas), įgyvendinamų pagal 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą „Naujos kartos Lietuva“, patvirtintą 2021 m. liepos 28 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (toliau – Planas „Naujos kartos Lietuva“), atrankos, finansavimo ir įgyvendinimo tvarka PAFT 47 punkte nustatyti projektų atrankos kriterijai, kuriuos turi atitikti kiekvienas projektas. PAFT 47.1 papunktyje nustatyta, be kita ko, kad projektas turi atitikti projektų bendruosius atrankos kriterijus, išdėstyti PAFT 2 priede. Minėtame priede nustatytas Projektų bendrųjų atrankos kriterijų sąrašas ir jų vertinimo metodika. Iš 2 priedo 2.2 papunkčio yra aišku, kad projektas turi atitikti bent vieną projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytą remiamą veiklą.

PAFT 70 punkte nustatyta, kad nustačius, jog projektas neatitinka bent vieno privalomo tinkamumo kriterijaus, projekto įgyvendinimo planas yra atmestas.

Aprašo 4.2.1 papunktis nustato DI produkto ir (ar) sprendimo sąvokas. Pagal minėtą nuostatą, DI produktas ir (arba) sprendimas – galutiniam vartotojui skirtas DI produktas ir (arba) sprendimas, kuriame kaip pagrindinis elementas naudojama viena ar daugiau DI sistemų. DI produktas ir (arba) sprendimas suprantamas kaip prekė (materialusis ar nematerialusis turtas) ir (arba) paslauga. DI produktas ir (arba) sprendimas negali būti skirtas tik pareiškėjui ar kitam konkrečiam fiziniam ar juridiniam asmeniui, turi būti tinkamas ir kitiems galutiniams vartotojams rinkoje.

Aprašo 5.1.1 papunktis apibrėžia remiamą veiklą – DI produktų ir (ar) sprendimų vystymą, veikiančios bandomosios versijos (MVP) sukūrimą ir pateikimą rinkai, t. y. remiama veikla yra DI produktų ir (arba) sprendimų, tinkančių ne tik pareiškėjui, bet ir kitiems galutiniams vartotojams rinkoje, vystymas. DI produktai ir (arba) sprendimai suprantami kaip DI produktai ir (arba) sprendimai, apibrėžti Aprašo 4.2.1 papunktyje ir jie apimtų veikiančių DI produktų ir (arba)

sprendimų bandomosios versijos sukūrimą (šioje veikloje moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra nebus vykdoma), atitinkančios minimaliai gyvybingo DI produkto ir (arba) sprendimo sampratą.

Aprašo 5.1.13 papunktis nustato reikalavimą projektui atitikti bendruosius projektų atrankos kriterijus.

DI akto 3 straipsnio 1 punkte pateikta DI sistemos sąvoka – mašina grindžiama sistema, suprojektuota veikti įvairiais autonomijos lygiais, kuri po diegimo gali veikti prisitaikydama ir kuri, siekiant aiškių ar numanomų tikslų, iš gautos įvesties duomenų daro išvadą, kaip generuoti išvedinius, pavyzdžiui, predikcijas, turinį, rekomendacijas ar sprendimus, kurie gali turėti įtakos fizinei ar virtualiai aplinkai.

DI akto 12 konstatuojamojoje dalyje atskiriamos DI sistemos nuo tradicinės programinės įrangos ir aptariami mokymosi bei inferencijos požymiai. Nurodoma, kad „DI sistemos sąvoka šiame reglamente turėtų būti aiškiai apibrėžta ir glaudžiai suderinta su tarptautinių organizacijų, dirbančių DI srityje, veikla, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, sudaryti palankesnes sąlygas konvergencijai tarptautiniu lygmeniu ir plačiam pripažinimui, kartu suteikiant lankstumo prisitaikyti prie sparčių technologinių pokyčių šioje srityje. Be to, apibrėžtis turėtų būti grindžiama pagrindinėmis DI sistemų charakteristikomis, pagal kurias ji skiriasi nuo paprastesnių įprastų programinės įrangos sistemų ar programavimo metodų, ir neturėtų apimti sistemų, kurios grindžiamos tik fizinių asmenų nustatytomis taisyklėmis, skirtomis automatiškai vykdyti operacijas. Pagrindinė DI sistemų savybė yra jų gebėjimas daryti išvadas. Šis gebėjimas daryti išvadas yra procesas, kuriam vykstant gaunami išvediniai, pavyzdžiui, predikcijos, turinys, rekomendacijos ar sprendimai, kurie gali turėti įtakos fizinei ir virtualiai aplinkai, ir tai, kad DI sistemos geba išvesti modelius arba algoritmus (arba juos abu) iš įvedinių ar duomenų. Metodai, leidžiantys daryti išvadas kuriant DI sistemą, apima mašininio mokymosi metodus, pagal kuriuos iš duomenų mokomasi, kaip pasiekti tam tikrus tikslus, ir logika bei žiniomis grindžiamus metodus, kuriuos taikant daromos išvados iš užkoduotų žinių arba atliktinos užduoties simbolinio vaizdavimo. DI sistemos gebėjimas daryti išvadas apima daugiau nei bazinį duomenų apdorojimą ir sudaro sąlygas mokytis, argumentuoti ar modeliuoti. Sąvoka „mašina grindžiamas“ reiškia, kad DI sistemos veikia naudojant mašinas. Nuoroda į aiškius ar numanomas tikslus pabrėžiama tai, kad DI sistemos gali veikti pagal aiškius nustatytus arba numanomas tikslus. Konkrečiomis aplinkybėmis DI sistemos tikslai gali skirtis nuo numatytos DI sistemos paskirties. Šio reglamento tikslais aplinka turėtų būti suprantama kaip aplinkybės, kuriomis veikia DI sistemos, o DI sistemos sugeneruoti išvediniai atspindi skirtingas DI sistemų atliekamas funkcijas ir apima predikcijas, turinį, rekomendacijas ar sprendimus. DI sistemos projektuojamos taip, kad veiktų įvairiais autonomijos lygmenimis, t. y. kad jų veiksmai būtų tam tikru laipsniu nepriklausomi nuo žmogaus įsitraukimo ir kad jos galėtų veikti be žmogaus įsikišimo. Gebėjimas prisitaikyti, kurį DI sistema galėtų pademonstruoti ją įdiegus, reiškia savarankiško mokymosi pajėgumus, leidžiančius sistemai keistis jos naudojimo metu. DI sistemos gali būti naudojamos atskirai arba kaip gaminio komponentas, nepaisant to, ar sistema yra fiziškai integruota (įterpta) į gaminį ar padeda atlikti gaminio funkciją, tačiau į jį neintegruota (neįterpta)“.

Komisija, išnagrinėjusi bylos medžiagą, pareiškėjos skundo argumentus, atsakovės atsiliėpimą, pareiškėjos pateiktus paaiškinimus bei kitus į bylą pateiktus rašytinius įrodymus, nenustatė pagrindo pripažinti, kad Agentūra netinkamai taikė ar aiškino Aprašo 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčių nuostatas.

Aprašo 4.2.1 papunktyje nustatyta, kad DI produktu ir (ar) sprendimu laikomas galutiniam vartotojui skirtas produktas ar paslauga, kuriuose kaip pagrindinis elementas naudojama viena ar daugiau DI sistemų. Aprašo 5.1.1 papunktyje nustatyta, jog remiama veikla yra DI produktų ir (ar) sprendimų vystymas, apimantis veikiančios bandomosios versijos (MVP) sukūrimą ir produkto pateikimą rinkai.

Pareiškėja skunde teigia, kad Agentūra projektui faktiškai taikė Apraše nenumatytą reikalavimą kurti naujus dirbtinio intelekto modelius, architektūras ar technologinius principus. Komisija su šiais argumentais nesutinka.

Nagrinėjama atveju atsakovė Aprašo 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčių netaikė izoliuotai, bet aiškino jas sistemiškai, atsižvelgdama į visą ginčo santykiui taikytiną teisinį reguliavimą, įskaitant DI akto nuostatas, reglamentuojančias dirbtinio intelekto sistemų sampratą. Skundžiamame Sprendime Agentūra atskleidė Apraše vartojamų DI produkto ir jo vystymo sąvokų turinį, bei pateikė argumentus, kodėl pareiškėjos projekte numatytas veiklas vertino kaip daugiausia susijusias su egzistuojančių technologinių sprendimų panaudojimu, integravimu ir pritaikymu konkrečiam naudojimo atvejui. Todėl Komisija neturi pagrindo konstatuoti, kad Agentūra taikė naują ar Apraše nenumatytą vertinimo kriterijų. Ginčas iš esmės kilo dėl skirtingo Aprašo nuostatų turinio aiškinimo.

Bylos duomenys patvirtina, kad pareiškėjos projekte numatomas įvairių egzistuojančių dirbtinio intelekto technologijų ir metodų taikymas, įskaitant didžiųjų kalbos modelių naudojimą, RAG architektūrą, NLP modelių taikymą, klasifikavimo, prognozavimo bei kitus mašininio mokymosi metodus. Tačiau iš į bylą pateiktos ekspertinio vertinimo išvados, kuria iš esmės grindžiamas skundžiamas Sprendimas, matyti, kad buvo vertintas ne tik galutinio produkto funkcionalumas ar jo komercinė paskirtis, bet ir projekto metu planuojamų vykdyti veiklų pobūdis. Agentūra skundžiamą Sprendimą grindė ekspertinio vertinimo metu padarytomis išvadomis, kad paraiškoje ir jos patikslinimuose nebuvo pateikta pakankamai konkrečių duomenų, leidžiančių nustatyti, jog numatomi modelių mokymo, adaptavimo ar optimizavimo procesai peržengia įprastą egzistuojančių technologijų pritaikymo ir integravimo ribą, o didžioji dalis projekte numatytų veiklų susijusi su rinkoje prieinamų DI komponentų panaudojimu kuriamame sprendime, o ne su pačių DI technologijų vystymu.

Komisija pažymi, kad pareiga pagrįsti projekto atitiktį finansavimo sąlygose nustatytiems reikalavimams tenka pareiškėjai. Todėl būtent pareiškėja turėjo pateikti pakankamai aiškius, konkrečius ir objektyviais duomenimis pagrįstus paaiškinimus bei įrodymus, leidžiančius vertinančiai institucijai nustatyti planuojamų veiklų turinį, apimtį ir pobūdį. Vis dėlto iš bylos medžiagos matyti, kad tiek projekto įgyvendinimo plane, tiek Agentūrai teiktuose papildomuose paaiškinimuose, tiek Komisijai pateiktuose procesiniuose dokumentuose pareiškėja iš esmės apsiribojo bendro pobūdžio teiginiais apie numatomą fine-tuning, modelių adaptavimą, periodinį perapmokymą, RAG architektūros taikymą, custom ML modelių naudojimą, NLP funkcijas, optimizavimo algoritmus ir kitas DI priemones. Nors pareiškėja nurodė, kad projekte bus vykdomas modelių fine-tuning, periodinis perapmokymas, kuriami specializuoti ML modeliai ir naudojami įvairūs optimizavimo mechanizmai, sutiktina su atsakove, kad vien tokių aplinkybių deklarasavimas savaime neleidžia daryti išvados, kad projekto veiklos atitinka Aprašo 5.1.1 papunktyje numatytą DI produktų ir (ar) sprendimų vystymą. Pareiškėja nepateikė konkrečių techninių duomenų, modelių mokymo metodikų, numatomų pakeitimų aprašymų, jų apimties, techninių specifikacijų, planuojamų rezultatų ar kitų objektyvių duomenų, kurie leistų vertinančiai institucijai patikrinti ir įvertinti minėtų teiginių pagrįstumą. Komisijos vertinimu, vien deklaratyvus nurodymas, kad projekte bus taikomos tam tikros dirbtinio intelekto priemonės ar metodai, nėra pakankamas pagrindas pripažinti, kad projektas atitinka finansavimo sąlygose nustatytus reikalavimus. Taip pat pažymėtina, kad pareiškėja iš esmės nekvestionuoja projektą vertinusių ekspertų kompetencijos ar kvalifikacijos ir nepateikia jokių objektyvių duomenų, alternatyvių ekspertinių vertinimų ar kitų įrodymų, kurie paneigtų ekspertų padarytas išvadas ir pagrįstą skunde dėstomą poziciją, jog projektas atitinka Aprašo 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčiuose nustatytus reikalavimus. Esant tokioms aplinkybėms, Komisija neturi pakankamo pagrindo pripažinti, kad Agentūros ir ekspertų išvados yra nepagrįstos ar akivaizdžiai prieštarauja byloje surinktiems duomenims.

Komisija pažymi, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra išaiškinęs, kad tuo atveju, kai institucijoms yra suteikta gana plati veikimo laisvė (diskrecija), įgyvendinant tam tikras teisės normas arba vykdant politiką tam tikroje srityje (LVAT 2012 m. lapkričio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A525-2952/2012; LVAT 2014 m. vasario 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A492-435/2014) ar atliekant viešojo administravimo institucijų, veikiančių specialiujų žinių reikalaujančiose srityse, veiklos teisminę (šiuo atveju Komisijoje – ikiteisminę) kontrolę, pripažįstama, jog teismas (šiuo atveju Komisija) turi patikrinti priimto akto

pagrįstumą bei teisėtumą šiais aspektais: ar jis priimtas kompetentingo subjekto; ar buvo laikytasi pagrindinių procedūrų, ypač taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą (žr., pvz., LVAT 2017 m. balandžio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-551-756/2017, 2018 m. gruodžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1896-525/2018, 2020 m. vasario 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-596-1062/2020, 2021 m. balandžio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1128-756/2021, 2022 m. birželio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-156-756/2022). Teismas (šiuo atveju Komisija) turi pareigą patikrinti, ar konkreti išvada padaryta pagrindžiant teisingai nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis, ar įrodinėjimo dalyką sudaranti informacija gauta pakankamų ir tinkamų įrodymų pagrindu (žr., pvz., LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. liepos 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-71-463/2023). Taigi, tai reiškia, kad Komisija vertina ginčijamą Sprendimą teisės taikymo klausimu, t. y. vertina, ar atsakovė užtikrino objektyvią ir nešališką projekto vertinimo procedūrą, ar Sprendimas grindžiamas nustatytų faktinių aplinkybių tinkamu ištyrimu bei taikytinu teisiniu pagrindimu. Komisija pati neatlieka ekspertinio vertinimo ir nepriima sprendimų, kuriems priimti kompetenciją teisės aktai suteikia atsakovei.

Atsižvelgdama į tai, Komisija neturi pagrindo spręsti, kad Agentūra, vertindama pareiškėjos projektą kaip neatitinkantį Aprašo 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčiuose nustatytų reikalavimų, padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, netinkamai aiškino taikytinas teisės normas ar viršijo jai suteiktą vertinimo diskreciją. Todėl konstatuotina, kad skundžiamas Sprendimas yra motyvuotas ir teisėtas, o pareiškėjos skundo argumentai nesudaro pagrindo jo panaikinti. Netenkinus pagrindinio skundo reikalavimo panaikinti atsakovės Sprendimą, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinių pareiškėjos reikalavimų dėl įpareigojimų Agentūrai nustatymo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Duomenys neskelbtini“ skundą atmesti.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Danutė Kulikauskienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Vaida Jokubauskaitė